

№ 428 від 04.11.2025

Комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Голови Державної митної служби України

konkurs.dmsu@gmail.com

Пропозиції до проєкту Порядку проведення конкурсу, критерії та методика оцінювання кандидатів на посаду Голови Державної митної служби України

Антикорупційний центр "МЕЖА" висловлює вдячність Комісії з проведення конкурсу на зайняття посади Голови Державної митної служби України (далі – Комісія) за дотримання високих стандартів прозорості та врахування досвіду попередніх конкурсних процедур.

Антикорупційний центр "МЕЖА" здійснює незалежний громадський моніторинг конкурсу на зайняття посади Голови Державної митної служби України.

Аналіз оприлюднених на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України проєктів Регламенту роботи комісії (далі – Регламент) та Порядку проведення конкурсу, критеріїв і методики оцінювання кандидатів (далі – Порядок) показує, що комісією було враховано досвід попередніх конкурсів на зайняття посад Директора Бюро економічної безпеки України (далі – БЕБ) та Національного агентства з питань запобігання корупції, пропозиції в минулі рази також надавав Антикорупційний центр "МЕЖА".

Під час конкурсу на зайняття посади Директора БЕБ залучення Комісією помічників для виконання доручень членів Комісії стало предметом спекуляцій з боку окремих кандидатів з метою дискредитації конкурсного відбору. Водночас позитивним є те, що зазначений досвід було враховано і Комісія вперше чітко деталізувала правовий статус помічників, які можуть бути залучені для супроводу діяльності членів Комісії, що забезпечує від спроб послабити її операційні спроможності. Важливо також, що Комісія зберегла всі засади прозорого та відкритого проведення конкурсного відбору, що сприяє підвищенню довіри до процедури.

Разом з тим минулий конкурсний відбір Директора БЕБ продемонстрував значно ширші можливості для політичного впливу на діяльність Комісії¹. З огляду на те, що рівень тиску був безпрецедентним за весь десятирічний досвід України у проведенні прозорих конкурсів на керівні посади органів державної влади, процедурні документи, які регулювали проведення конкурсу, не містили достатніх запобіжників. Це призвело до того, що члени Комісії мали різні правові позиції щодо реагування на спроби такого впливу.

Антикорупційний центр "МЕЖА" пропонує Комісії врахувати наступні доповнення до Порядку для посилення інституційних гарантій незалежності Комісії та недопущення повторення випадків політичного втручання.

1. Обмеження незаконного впливу на діяльність Комісії

Під час конкурсу на зайняття посади Директора БЕБ, процедура спеціальної перевірки була використана для цілеспрямованої атаки проти конкретних кандидатів і тиску на членів Комісії².

¹ Банкова зриває реформу БЕБ, під загрозою мільярди підтримки. *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2025/06/10/7516338>

² Selection of the Director of the Economic Security Bureau of Ukraine Sabotaged. URL: https://drive.google.com/file/d/1unXXS5YW706n_DG0NQ8yi6zk_N6tI8GC/view?usp=sharing

У зв'язку з безпрецедентністю дій Служби безпеки України та відсутність правового регулювання обставин, що виникли, конкурсна комісія була вимушена перенести заздалегідь затверджені співбесіди з кандидатами на декілька тижнів, очікуючи від Служби безпеки України проведення додаткових перевірок, що не були передбачені процедурами.

З метою недопущення незаконного втручання у діяльність Комісії та забезпечення правової визначеності процедури пропонується внести зміни до пунктів 5.2., 6.3., 7.2., 8.2., 9.2. та 11.2. проєкту Порядку, якими регламентується оприлюднення комісією графіку проведення відповідного етапу конкурсу та інформації про дату, час і місце проведення.

Доцільно визначити обмежене коло обставин, які можуть бути підставою для перенесення дати та часу конкретного етапу конкурсу, з **урахуванням лише мотивованих підстав**: безпекова ситуація; об'єктивна неможливість проведення етапу через проблеми з боку зовнішніх партнерів, що надають технічну або логістичну підтримку; незавершеність попереднього етапу оцінювання кандидатів.

У разі прийняття Комісією зазначеною пропозиції, положення зазначених пунктів можуть бути наповнені абз. 2 наступного змісту: *Рішення про зміну дати, часу або місця проведення (назва етапу конкурсу) приймається на засіданні Комісії у разі наявності однієї або кількох із таких підстав: безпекова ситуація; об'єктивна неможливість проведення етапу через проблеми з боку зовнішніх партнерів, що надають технічну або логістичну підтримку; незавершеність попереднього етапу оцінювання кандидатів.*

Таке або подібне за змістом доповнення може сприяти правовій визначеності всієї конкурсної процедури як для кандидатів, так і для членів Комісії. Наявність чітких підстав для перенесення етапів проведення конкурсу також унеможливує вимагання від Комісії вчиняти дії, які не передбачені процедурними документами та законодавством.

2. Забезпечення об'єктивного прийняття рішення Комісією

Під час проведення конкурсу на зайняття посади Директора БЕБ Служба безпеки України надала остаточні результати додаткової перевірки щодо окремих кандидатів у день прийняття Комісією рішення про визначення переможця конкурсного відбору. Надіслані документи містили службову інформацію та були позначені грифом обмеженого доступу "ДСК".

Розгляд Комісією документів з грифом "ДСК" створює ситуацію, за якої прийняття рішення на основі такої інформації є необхідним, але її зміст не може бути розголошений публічно. Це створює ризик впливу на об'єктивність та відкритість процедур у разі відсутності чітких правил щодо оформлення вмотивованого рішення.

З метою усунення зазначеного ризику пропонується встановити в положеннях пункту 10.16 проєкту Порядку вимоги до вмотивованого рішення, яке обов'язково повинно містити письмове обґрунтування та зазначення конкретних критеріїв доброчесності, яким кандидат не відповідає

У разі врахування Комісією зазначеної пропозиції, положення пункту 10.16 проєкту Порядку можуть бути доповнені абз. 2 такого змісту: *Вмотивоване рішення повинно містити обґрунтування та конкретне зазначення критеріїв доброчесності, яким кандидат не відповідає, а також посилання на використані документи та джерела інформації, включно з матеріалами обмеженого доступу, якщо рішення приймається на їх підставі.*

Незалежно від прийняття викладених пропозицій, просимо Конкурсну комісію розробити відповідний алгоритм дій на випадок повторення негативних практик, що супроводжували конкурсну процедуру призначення Директора БЕБ.

Голова

Мартина БОГУСЛАВЕЦЬ